

**THE ROLE OF SOCIAL DEBATE IN THE DEVELOPMENT
OF SENSE OF SECURITY
ROLA DEBAT SPOŁECZNYCH W PROMOWANIU BEZPIECZEŃSTWA**

prof. zw. dr hab. Jadwiga Stawnicka,

Uniwersytet Śląski

jadwiga.stawnicka@us.edu.pl

ABSTRACTS

The article is devoted to the role of social debate in the development of sense of security of citizens. It analyses the mechanisms of shaping and organizing the debate as well as the role of moderators in public debates. The author concentrates on the deliberative debate as a process of group seeking agreement based on discourse theory. The author, who is an organizer of the debates in Silesia, also presents the concept of effective communication, argumentation and defending one's position in a debate.

Artykuł poświęcony jest roli, jaką odgrywają debaty społeczne w zakresie kształtowania poczucia bezpieczeństwa obywateli. Omówione zostaną mechanizmy kształtowania debaty publicznej, kwestie organizowania debaty, moderowania dyskusji. Uwaga autorki skoncentruje się na debacie deliberatywnej jako procedurze grupowego poszukiwania porozumienia na podstawie teorii dyskursu. Autorka – organizatorka debat na terenie Śląska – przedstawi koncepcję skutecznego komunikowania się, argumentowania i obrony swoich pozycji podczas debatowania.

KEYWORDS:

*security, crisis, debata, argumentation, police, dialogue, debate
bezpieczeństwo, kryzys, debata, argumentowanie, policja, dialog*

WYJAŚNIENIE PODSTAWOWYCH POJĘĆ

Debata (fr. *débat* – walka na słowa) jest dyskusją polemiczną, zwykle publiczną, toczoną zgodnie z mniej lub bardziej formalnie ujętymi przepisami proceduralnymi, które mają zagwarantować stronom możliwość wyczerpującego przedstawienia swoich stanowisk i argumentów oraz

przeprowadzenia wzajemnej krytyki, a także obrony własnych stanowisk (Szymanek, 2001, s. 92.).

Debata jest techniką negocjacyjną, techniką pokojowego rozwiązywania problemu. Nie tylko polega na wymianie argumentów, ale i na ich prezentacji w określonej formie (Lichański, 2007: 169.). Debatowano od czasów demokracji ateńskiej zarówno na tematy polityczne, jak i prawne, kształtując w ten sposób umiejętności dyskusowania (Korolko, 2004: 156–157). Debata w ujęciu politologicznym jest złożonym wydarzeniem komunikacyjnym we wnętrzu spójnym, w którym poszczególne elementy znajdują się w relacji hierarchicznej i są logicznie skomponowane (Banaszak i in., 1995). Według Pierra Bourdieu'a debata jest socjologicznym zdarzeniem komunikacyjnym mieszczącym się w polu polityki (Bordieu, 2006: 280–319). Natomiast Teun van Dijk (2003: 7–28) stwierdza, że jest to wydarzenie komunikacyjne w doświadczeniu globalnej. W takim zdarzeniu komunikacyjnym dokonują się akty globalne w postaci legislacji oraz akty lokalne (przedstawianie wniosków i oponowanie). Według *Praktycznego słownika współczesnej polszczyzny debata to dysktutowanie nad ważkimi zagadnieniami, problemami, zwykłe na zebraniu, posiedzeniu, w parlamencie* (Zgólkowa). Natomiast w *Uniwersalnym słowniku języka polskiego* debatę określa się jako omawianie zagadnień, roztrząsanie problemów, zwykle na zebraniu, posiedzeniu, w parlamencie (Dubisz). Debata jest zatem sposobem na rozstrzygnięcie spornej kwestii czy też przyznanie racji określonemu stanowisku. Jest to forma rozwiązywania konfliktów, pokojowego rozwiązywania sporów (Lichański, 2007: 169.).

WARUNKI RACJONALNEGO KOMUNIKOWANIA J. HABERMASA

W teorii działania komunikacyjnego Jürgen Habermasa tkwią źródła idei deliberatywnego rozwiązywania problemów. J. Habermas (2005, s. 325.) podkreśla inkluzywny i publiczny charakter debat. Następuje wymiana informacji między stronami, które wnoszą nowe propozycje. Jednak dialog koncentruje się nie tylko na wymianie informacji, ale i krytycznym badaniu tychże informacji proponowanych przez strony. Do debатовania zostają włączeni wszyscy, których decyzje mogą dotyczyć. Debata się wolnie od przymusów zewnętrznych oraz wewnętrznych, a uczestnicy są suwerenni o tyle, o ile związani są tylko komunikacyjnymi założeniami i proceduralnymi regułami argumentowania (Habermas 2005: 325.). Uczestnicy debaty mają równe szanse na dyskusowanie

o ważnych dla nich problemach. Każdy ma takie same szanse bycia wysłuchanym, wnoszenia tematów, dawania wykładów, zgłaszania propozycji i krytykowania (Habermas, 2005: 325.). Dla debat charakterystyczne jest to, że mogą być bez ograniczeń kontynuowane i wznowiane w dowolnym momencie (Habermas 2005: 325.). Debata staje się więc nie tylko możliwością wyrażania sądów, ale i gotowością do wsłuchiwania się w opinie innych. W tym miejscu należy podkreślić dwa podstawowe wymogi racjonalnej teorii dyskursu: zrozumiałość i wiarygodność. Słuchacz ma podzielać wiedzę nadawcy, co jest warunkiem nawiązania komunikacji. Nawiąże w tym miejscu do dwóch definicji komunikowania się:

Komunikacja to proces, w którym osoba-nadawca komunikatu sprawia, że jej myśli, pragnienia i wiedza stają się znane i zrozumiałe dla innej osoby (odbiorcy) (Bieniok, 2005, s. 11.).

Istotą procesu komunikowania się jest przepływ informacji pomiędzy różnymi podmiotami. Służy on uzgodnieniu przez wszystkich uczestników tego procesu wspólnego i tożsamoego rozumienia sytuacji lub stanu. Tylko wtedy komunikowanie się jest skuteczne, jeśli definicja danej sytuacji jest rozumiana w taki sam sposób przez wszystkich uczestników procesu wymiany informacji (Hausner, 1999, s. 12.).

INICJATYWA DEBATY SPOŁECZNE JAKO FORMA DIALOGU ZE SPOŁECZEŃSTWEM I KLUCZOWY DETERMINANT BEZPIECZEŃSTWA

Od listopada 2013 roku realizuję inicjatywę *Debaty społeczne jako forma dialogu ze społeczeństwem i kluczowy determinant bezpieczeństwa*. W ramach tej inicjatywy będę organizowała i moderowała debaty społeczne na terenie Katowic. Debata będą odbywały się z udziałem Policji, Straży Miejskiej, instytucji samorządowych, przedstawicieli rad jednostek pomocniczych oraz innych przedstawicieli społeczności lokalnych we wszystkich dzielnicach Katowic. Debata będą organizowane najpierw w dzielnicach, w których są popelniane najbardziej dotkliwe dla mieszkańców przestępstwa (Szopienice-Burowiec, Załęże, Nikiszowiec, Śródmieście). Będę moderatorem debat – osobą neutralną, która nie reprezentuje ani służb mundurowych, ani instytucji samorządowych, lecz reprezentuje Uniwersytet Śląski. Na debatach będzie poruszana tematyka bezpieczeństwa mieszkańców, zagrożenia przestępczością, przemocą w rodzinie, zostanie także poddana ocenie działalność Policji. Szczegółne

znaczenie będzie miało zwrócenia uwagi na współpracę społeczności lokalnych z innymi podmiotami w kwestii zachowania porządku i bezpieczeństwa publicznego. Inicjatywa będzie realizowana w terminie od listopada 2013 do listopada 2014. Moim celem jest zdiagnozowanie potrzeb społecznych w poszczególnych dzielnicach Katowic, wspieranie aktywności obywateli odnośnie do potrzeb i oczekiwań w zakresie poprawy bezpieczeństwa, a także wykorzystanie wiedzy obywateli na poziomie lokalnym. Zakładam, iż realizacja przyjętych celów projektu powinna przynieść korzyści mieszkańcom Katowic poprzez wzrost poczucia bezpieczeństwa obywateli. Będzie służyła integracji mieszkańców Katowic i uświadomi im korzyści płynące z bardziej efektywnego włączenia się w poprawę bezpieczeństwa. Zostanie w ten sposób zaktywizowana dyskusja nad sposobami podniesienia stanu bezpieczeństwa w miejscach zagrożonych, zaktywizowane partnerstwo z mieszkańcami i innymi służbami. Zwróć uwagę na rolę liderów społeczności lokalnej w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Dyskusja będzie prowadzona w kierunku przekonania obywateli o korzyściach płynących z nawiązania trwałego, stałego, naturalnego partnerstwa z Policją oraz innymi instytucjami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Tematyka spotkań dotyczyć będzie: zagrożenia przestępczością z uwzględnieniem siedmiu kategorii przestępstw (kradzież, kradzież z włamaniem, uszkodzenie rzeczy, uszczerbek na zdrowiu, rozboje, bójka lub pobicie, kradzież samochodu), zapobiegania przemocy w rodzinie, poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i miejscach publicznych i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Tematyka debat związana będzie z wybranymi obszarami działań programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* ustanowionego na mocy uchwały Rady Ministrów z 18 grudnia 2006 roku nr 218/2006. Głównym założeniem programu jest ograniczenie skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia.

Na debatach będziemy dyskutowali na takie tematy jak:

- bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania;
- przemoc w rodzinie;
- bezpieczeństwo w szkole;
- bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej;
- bezpieczeństwo w ruchu drogowym;

- bezpieczeństwa w Internecie;
- propozycje współpracy lokalnych społeczności z innymi podmiotami w kwestii zachowania porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Uczestnikami debat będą przedstawiciele instytucji bezpieczeństwa i porządku publicznego, tj. Komendy wojewódzkiej Policji w Katowicach, Uniwersytetu Śląskiego, Urzędu Miejskiego w Katowicach, Komendy Miejskiej Policji w Katowicach, komendanci komisariatów policji w poszczególnych dzielnicach, dzielnicowi, przedstawiciele Straży Miejskiej, Wydziału Polityki Społecznej, MOPS-u w Katowicach, Powiatowego Urzędu Pracy oraz przedstawiciele samorządów lokalnych, wybranych organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych, administracji osiedli i wspólnot mieszkaniowych, rad osiedlowych, lokalne środki masowego przekazu. Na debaty będą zapraszani nie tylko mieszkańcy danej dzielnicy, ale i innych dzielnic miasta, a także mieszkańcy innych miast. Planowane jest podsumowanie debat konferencją *Debaty społeczne jako forma dialogu ze społeczeństwem i kluczowy determinant bezpieczeństwa* zorganizowaną przez podmioty uczestniczące w debatach, a także ustalenie sposobu przeprowadzenia ewaluacji.

Prowadzenie dialogu ze społeczeństwem w kwestii bezpieczeństwa nie jest łatwe. Jak sprawić, aby mieszkańcy poświęcili swój czas wolny i przyszli na debatę? Jak zmienić ich nastawienie z nastawiania „ja – mieszkaniowiec” na „my – społeczność lokalna”? Żyjemy w natłoku informacji. Codziennie wchłaniamy około 100 500 słów, a jeśli ktoś chciałby poświęcić na przejrzenie każdej ze stron internetowych minutę, to aby przejrzeć je wszystkie, musiałby żyć 300 000 lat (Mistewicz, 2011: 16.).

KONTAKTOWANIE SIĘ POLICJI ZE SPOŁECZEŃSTWEM POPRZEZ DEBATY SPOŁECZNE

W dokumencie przyjętym przez Radę Ministrów *Strategia rozwoju kraju 2007–2015* jednym z priorytetów jest *Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa*, co wpisuje się w strategię *community policing*. Nowoczesna Policja działa poprzez intensywne rozwijanie różnych form współpracy ze społeczeństwem (*community policing*). Nastawiona jest na rozwiązywanie konkretnych problemów związanych z bezpieczeństwem (*problem-oriented policing*) oraz obszerne gromadzenie i przetwarzanie informacji, które mogą posłużyć w zwalczaniu i zapobieganiu przestępco-

ści (*intelligence-led policing*) (Tilley, 2008: 373 i nast.; Urban, 2008, 2009; Friedman, 1992). W ramach modelu *community policing* Policja współpracuje ze społecznością lokalną i pracuje dla niej. Policja realizuje funkcje zapewnienia porządku publicznego oraz zapobiegania i zwalczania przestępności przy współpracy społeczeństwa. Policja nie tylko reaguje na wydarzenia, ale współpracując ze wspólnotami lokalnymi, uwzględnia ich postulaty w zakresie potrzeb bezpieczeństwa, oczekiwanych form aktywności itd.

W Zarządzeniu nr 768 KGP z 14 sierpnia 2007 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym w § 4.1 podkreśla się, że podstawowym zadaniem policjantów pełniących służbę patrolową jest przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw lub wykroczeń, w szczególności: [...] nawiązywanie i utrzymywanie więzi ze społecznością lokalną w celu tworzenia atmosfery poczucia bezpieczeństwa i współodpowiedzialności za zapobieganie zagrożeniom [...].

W priorytetach Komendanta Głównego Policji na lata 2013–2015² zamieszczono Zadanie nr 4: *Upowszechnianie w Policji debaty społecznej jako formy komunikowania się ze społeczeństwem w sprawach dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego*. Określone zostały etapy przygotowania debaty. Na etapie przygotowania debaty ustala się jej tematykę. Należy określić odbiorców debaty, ustalić jej czas i miejsce oraz plan. Informacje dotyczące wskazanych tematów zostają przekazane społeczeństwu. W czasie prowadzenia debaty moderator przedstawia temat, po czym rozpoczyna się dyskusja. Po dyskusji następuje podsumowanie, którego ważną częścią jest przedstawienie uczestnikom źródeł i formy informacji zwrotnej na temat realizacji wniosków z debaty. W czasie prowadzenia debaty należy zaprezentować zebrany materiał jednostki Policji, osiągnięcia jednostki oraz zaplanowane zadania, natomiast odbywa się ewaluacja efektów debaty. Przeprowadzenie ewaluacji jest możliwe na podstawie dokumentacji debaty, co podkreśla znaczenie właściwego sposobu jej dokumentowania umożliwiającego po zakończeniu debaty podjęcie działań w celu realizacji powyższych postulatów. Ostatnim etapem jest uzyskanie informacji zwrotnej dotyczącej realizacji wniosków z debaty³.

W pierwszych dziesięciu miesiącach 2012 roku policjanci zorganizowali lub przeprowadzili 770 debat społecznych, czy też w nich uczestniczyli⁴, natomiast zestawienie dotyczące liczby przeprowadzonych debat w pierwszym półroczu 2013 r. przedstawia się następująco:

Komenda Wojewódzka Policji	Liczba debat społecznych przeprowadzonych w pierwszym półroczu 2013 r.
Białystok	14
Bydgoszcz ⁵	-----
Gdańsk	17
Gorzów Wielkopolski	25
Katowice	51
Kielce	15
Kraków	7
Lublin	17
Łódź	76
Olsztyn	12
Opole	31
Poznań	52
Radom	22
Rzeszów	2
Szczecin	6
Wrocław	56
KSP	57

Tabela Dane dotyczące przeprowadzonych debat w pierwszym półroczu 2013 r.⁶

W styczniu 2013 roku odbyła się kolejna edycja Polskiego Badania Przystępczości. Polakom zadano pytanie, czy słuszne jest organizowanie debat społecznych przez Policję, oraz zapytano ich, czego powinny dotyczyć debaty. Ponad połowa ankietowanych w całej Polsce (51,5%) jest zdania, że Policja powinna organizować debaty społeczne. Respondenci

proponując tematykę debat:

- zagrożenia dla młodzieży (89,2%),
- przemoc w rodzinie (88, 2%),
- bezpieczeństwo osób starszych (88,1%),
- wandalizm (86,4%) (Kubik, Brzeźniak, 2013, 19).

Jak wynika z odpowiedzi, dla Polaków najważniejszą kwestią jest bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. Takie ujęcie problemu powinno być wieloaspektowe. Ta tematyka była między innymi przedmiotem obrad Śląskiego Kongresu Oświaty, który odbywał się w Katowicach 23–24 października. Uczestnicy kongresu precyzowali pytania i sugestie dotyczące między innymi bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Ważne jest podjęcie działań w celu zapewnienia dzieci i młodzieży bezpiecznej drogi do szkoły. Kwestią kolejną jest przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole oraz zastanowienie się nad zasięgiem działań profilaktycznych w tym obszarze. Jeśli w szkole pojawiają się sytuacje konfliktowe, należy je rozwiązywać jak najwcześniej, aby nie doprowadzić do eskalacji konfliktu. Klimat szkoły powinien być przyjazny, aby nie sprzyjać rozwojowi jakichkolwiek konfliktów. W okresie, kiedy zbliżają się wakacje, dyskutowany jest problem optymalnego zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznego wypoczynku. Bezpieczeństwo w Sieci to kolejny problem, wymagający ciągłych działań. Z kolei ciągle bulwersuje nas kwestia uzależnień młodzieży i stale podejmowane są różnorodne działania w celu przeciwdziałania uzależnieniom i prowadzenia zakrojonej na szeroką skalę profilaktyki. Oto niektóre z problemów poruszanych na kongresie:

- Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów?
- Bezpieczeństwo uczniów a stosowne zapisy w statutach szkół
- Wsparcie dla szkół w przeciwdziałaniu przemocy
- Jak skutecznie podnieść bezpieczeństwo w szkole
- Bezpieczeństwo w czasie imprez na terenie szkoły, wycieczek pieszych, rowerowych, turystyczno-krajoznawczych
- Jak uatrakcyjnić programy profilaktyczne związane z bezpieczeństwem uczniów?

Takie oraz inne problemy związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach szkolnych powinny być przedmiotem odrębnych debat organizowanych dla dyrektorów i nauczycieli szkół podsta-

wowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych.

Inicjatywa Wydziału Prewencji Komendy Stołecznej Policji wspólnie z mazowiecką Komendą Wojewódzką Policji z siedzibą w Radomiu W 2012 r. opracowano policyjny program zapobiegania przestępności i innym zjawiskom patologii społecznej *Debaty społeczne na terenie województwa mazowieckiego*?. Debaty te realizowane były w ramach rządowego programu „Razem bezpieczniej” poprzez koordynację działań Policji, administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji pozarządowych w celu poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Debaty było organizowane od września 2012 r. do grudnia na terenie Mazowsza. Przeprowadzono 37 debat. Od marca do czerwca 2013 roku przeprowadzono debaty również w 18 dzielnicach stolicy z udziałem Komendanta Stołecznej Policji, Wojewody Mazowieckiego, Prezydenta m.st. Warszawy oraz burmistrzów dzielnic⁸. Komendanci Rejonowi oraz Powiatowi Komendy Stołecznej Policji organizują również debaty we własnym zakresie, które odbywają się na poziomie gmin i poszczególnych dzielnic Warszawy⁹.

INFORMACJE O WYBRANYCH DEBATACH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Na terenie województwa śląskiego również odbyły się debaty organizowane przez Policję, bądź odbywały się z jej udziałem¹⁰. Na debatach poruszano następujące zagadnienia: bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, w tym tematyka bezpiecznych wakacji, przeciwdziałanie przemocy, bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa seniorów. Tematyka: *Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży* poruszana była w marcu 2013 na debacie w Myszkowie, w Orzeszu, Zabrzcu, Mikołowie, Świętochłowicach, w kwietniu w Orzeszu, w maju w Rudzie Śląskiej, Chorzowie, Rudzie Śląskiej, w czerwcu w Bielsku-Białej. Tematyka *Bezpiecznie wakacje* natomiast – na debatach w maju w Sosnowcu, w czerwcu w Jastrzębiu Zdroju, Zawierciu. Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej było tematem debat w marcu w Bytomiu, Tychach, Jaworznie, Piekarach Śląskich, w kwietniu w Rybniku, w Bielsku-Białej, w maju w Dąbrowie Górniczej, w czerwcu w Mysłowicach, Świętochłowicach, Tychach. Na tych debatach dyskuto-

wano na temat wypracowania wspólnych metod zapobiegania najbardziej uciążliwym dla mieszkańców zdarzeniom, czynników powodujących podniesienie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, a zarazem tych, które go obniżają. Oceniono także dotychczasowy stan bezpieczeństwa, wymieniono informacje na temat poprawy bezpieczeństwa w celu poznania oczekiwań mieszkańców w tej kwestii.

Debaty na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym odbyły się w marcu w Jaworznie, Zabrzcu, w kwietniu w Zabrzcu, w maju w Żywcu. Tematyka przeciwdziałania przemocy była tematem debat w marcu w Sosnowcu, w czerwcu w Lublińcu.

OPIS PROJEKTU BADAWCZEGO KREOWANIE DYSKURSU PUBLICZNEGO POPRZEZ ORGANIZOWANIE DEBAT ZE SPOŁECZEŃSTWEM PRZEZ POLSKĄ POLICJĘ (KOMUNIKACJA ZEWNĘTRZNA JAKO JEDNA Z FUNKCJI NOWOCZESNEGO ZARZĄDZANIA W POLICJI)

Na zakończenie chciałabym omówić proponowany przeze mnie projekt badawczy, którego celem jest wskazanie roli debat społecznych w kształtowaniu świadomości obywatelskiej w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa i włączenie obywateli do działań zapewniających bezpieczeństwo. Debata taka powinna się rozpocząć od prezentacji multimedialnej, w której zwarta byłaby ocena bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz efektywność realizacji zadań służbowych wykonywanych przez policjantów, informowanie społeczeństwa o zadaniach Policji oraz pozyskiwanie informacji na temat oczekiwań społecznych. Nie wyklucza się zmiany przebiegu debaty i przedstawienie wymienionych informacji po zakończeniu dyskusji lub w jej trakcie. Poruszone powinny być ważne problemy dla edukacji społeczeństwa w sprawie bezpieczeństwa. Takie debaty byłyby rejestrowane, a następnie ich przebieg zapisywany. Dzięki zapisowi można analizować przebieg debaty, sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych i stosowaną argumentację.

Każdy z uczestników debaty powinien wypełnić przy wejściu ankietę, która pozwoli się zorientować w liczbie osób, które przybyły, a także zanalizować kwestię poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Debaty powinny być moderowane, nagrywane, a następnie ich materiał analizowany pod kątem sposobu prowadzenia dyskusji, możliwości kształtowania poglądów uczestników dyskusji. Pozwoli to uniknąć błędów

w przyszłości co do prowadzenia dyskusji i sposobów argumentowania. Analiza materiału wskaże zasadność omawianych w literaturze przedmiotu sposobów rozwiązywania konfliktów i pozwoli w sposób bardziej perfekcyjny prowadzić kolejną debatę, a uzyskany w ten sposób materiał zanalizować pod kątem możliwości deliberatywnego rozwiązywania konfliktów wartości. W analizie opierać się będą na modelu debat deliberacyjnych z uwzględnieniem teorii racjonalnego dyskursu przedstawionej przez J. Habermasa. Model ten zawiera założenia dotyczące warunków wstępnych, przebiegu oraz potencjalnych rezultatów dyskursu (Habermas, 1999). Powstaje jednak w związku z tym pytanie, jak rozumieć dyskurs. Można na to pytanie odpowiedzieć następująco: Dyskurs jest sposobem mówienia osób publicznych wraz z propagowanymi przez nich koncepcjami. Jest także wymianą zdań, która następuje w złożonej sytuacji społecznej i prowadzona jest z zachowaniem określonych reguł, zmierzająca do określonego celu (Van Dijk, 2001: 9–45). Po zakończeniu serii debat powinny być przeprowadzone badania w kwestii społecznego odbioru debat i ich ewaluacji.

ZAKOŃCZENIE

Na debaty zapraszani są przedstawiciele władz samorządowych, służb, inspekcji i strazy, fundacje, stowarzyszenia, ośrodki pomocy społecznej, mieszkańcy, właściciele ogródków działkowych, seniorzy, media, przedstawiciele oświaty, młodzież szkolna, osoby duchowne, przedstawiciele klubów sportowych, prokuratorzy, psychologicy, przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych, politycy. Wspólna wymiana informacji i spostrzeżeń przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa na terenie osiedli, miast, regionów, ponieważ bezpieczeństwo mieszkańców to nasza wspólna i najważniejsza sprawa.

Na zakończenie należy podkreślić wielką rolę debat społecznych w zakresie działań profilaktycznych. Debaty społeczne są niewątpliwie jednym z kluczowych determinantów bezpieczeństwa. Ich celem jest włączenie obywateli w wypracowanie propozycji rozwiązań zmiierzających do wzrostu świadomości omawianej problematyki z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Takie debaty powinny odbywać się na terenie różnych miast z udziałem zainteresowanych mieszkańców, z udziałem władz samorządowych, szkół i instytucji na terenie, na

którym odbywa się debata.

REFERENCES:

- Banaszak B, i in. (1995) *Słownik wiedzy o Sejmie*. Warszawa. Wydawnictwo Sejmowe.
- Bienlok H. (2005) *Sztuka komunikowania się, negocjacji i rozwiązywania konfliktów*.
- Katowice. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego.
- Bourdieu P. (2006) *Dystynkja. Społeczna krytyka władzy sądownia*, Tłum. P. Biłos.
- Warszawa. Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
- Dubisz S., red. (2003) *Uniwersalny słownik języka polskiego*. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe „PWN”.
- Duszak A., Fairclough N., (2008) *Krytyczna analiza dyskursu. Interdyscyplinarne podejście do komunikacji społecznej*. Kraków. Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas.
- Friedmann R. R. (1992) *Community Policing*. New York.
- Habermas J. (1999) *Teoria działania komunikacyjnego*. Tom 1. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Habermas J. (2005) *Faktyczność i obowiązywanie. Teoria dyskursu wobec zagadnień prawa i demokratycznego państwa prawa*. Przel. A. Romaniuk i R. Marszałek. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
- Hausner J. (1999) *Komunikacja i partycypacja społeczna*. Kraków. Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Akademii Ekonomicznej.
- Korolko M. (2004) *Słownik kultury śródmiejskiej w Polsce: idee, pojęcia, miejsca, z wyписanymi literackimi*. Warszawa. „Muza”.
- Lichajski J. Z. (2007) *Retoryka. Historia – teoria – praktyka*. T. 2. Warszawa. Wydawnictwo DiG.
- Mistewicz H. (2011) *Marketing narracyjny. Jak budować historie, które sprzedają*. Gliwice. Wydawnictwo Helion.
- Szymanek K. (2001) *Sztuka argumentacji. Słownik terminologiczny*. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Wesołowska E. (2010) *Deliberatywne rozwiązywanie konfliktów wartości*. Olsztyn 2010. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Tilley N. (2008) *Modern approaches to policing: community, problem-oriented and intelligence led policing*. W: T. Newburn (red.) *Handbook of Policing*. Cullompton-Portland.

Urban A. (2009) *Bezpieczeństwo społeczności lokalnych*. Warszawa. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Urban A. (2008) *Community Policing jako strategia pracy policji zapewnijąca bezpieczeństwo społeczności lokalnych*. W: M. Lisiecki (red.) *Zarządzanie bezpieczeństwem – wyzwania XXI wieku*. Warszawa, s. 414–422. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa im. H. Chodkowskiej.

van Dijk T. A. (2001) *Badania nad dyskursem*. w: T. A. van Dijk (red.) *Dyskurs jako struktura i proces*. Warszawa, s. 9–45. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Zgółkowska H., (1997) *Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny*. Poznań. „Kurpisz”.

(Endnotes)

1 Podkreślenie J. S.

2 Określenie Priorytetów i zadań priorytetowych Komendanta Głównego na lata 2013–2015 zostało poprzedzone wieloaspektową diagnozą otoczenia Policji oraz poszczególnych obszarów funkcjonowania Policji (Źródło: Narada roczna na kadry kierowniczej Policji; Zakopane, 10–11 stycznia 2013 r.)

3 Opracowano na podstawie prezentacji nadkom. Pawła Suchanka (25.06.2013 r.).

4 Źródło: Narada roczna kadry kierowniczej Policji; Zakopane, 10–11 stycznia 2013 r.

5 Od czerwca ruszają debaty, które będą prowadzone według wypracowanego standardu. Na czwartek zaplanowano cztery debaty.

6 Opracowano na podstawie prezentacji podinsp. Pawła Suchanka (25.06.2013 r.).

7 www.kwp.radam.pl/?id=408 [z dnia 29.12.2012]. Zainteresowanych tematem odsyłam do dokumentu *Policjny program zapobiegania przestępczości i innym zjawiskom patologii społecznej* *Debaty społeczne na terenie województwa mazowieckiego*.

8 W debatach uczestniczyli również przedstawiciele komend rejonowych Policji, strażnicy miejsckiej, reprezentanci samorządów, instytucji pomocowych, organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych oraz mieszkańcy danego rejonu.

9 http://wprawencja.policja.waw.pl/portal/wp/1762/Debaty_spoleczne.html.

10 Informacje o debatach uzyskano ze strony Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach oraz ze stron komend miejskich i powiatowych garnizonu śląskiego.